

BARNEOMBUDET

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

E-post: postmottak@kd.dep.no

Deres ref:

Vår ref:
13/01482-2

Saksbehandler:
Janicke Sæther Olsen

Dato:
20. november 2013

Høringsbrev - Forslag til endringer i opplæringsloven, privatskoleloven og folkehøgskoleloven

Det vises til høringsbrev datert 6.9.2013 med forslag om

- å presisere kravet om forsvarlig system for å følge opp lovverket, herunder innføring av rapporteringsplikt til overordnet nivå
- å fjerne kravet om sakkyndig vurdering ved vedtak om inntil 2 år ekstra på videregående opplæring for elever med rett til særskilt språkopplæring
- å lovfeste Fylkeskommunens ansvar for opplæring i fengsel,
- krav om politiattest ved tilsetning i folkehøgskoler, m.fl.

Mandat

Barneombudet skal i henhold til lov og instruks arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt tilbørlig hensyn til på alle samfunnsområder. Ombudet skal særlig følge med i at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt, og at norsk rett samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barnets rettigheter.

Barneombudet skal av egen tiltak, eller som høringsinstans, ivareta barn sine interesser i samband med planlegging og utredning på alle felter, foreslå tiltak som kan styrke barns rettsikkerhet, med mer. Ombudets mandat er begrenset til barn fyller 18 år.

Barneombudets anbefaling

Barneombudet foreslår at forslaget om å fjerne krav til sakkyndig vurdering for elever med rett til særskilt språkopplæring knyttes opp mot elevens samtykke.

Barneombudets uttalelse i sin helhet

1. Barneombudet støtter forslaget om klargjøring av gjeldende rett.

Barneombudet støtter departementets forslag om at krav som i dag innfortolkes i loven, så som krav om internkontroll, krav om årlig tilstandsrapport fra skoleeier og styrer i private skoler og krav om klargjøring og oppfatning av ansvar i organisasjonen og behov for rapportering oppover, skrives direkte inn i lovteksten i opplæringsloven og privatskoleloven. Barneombudet er enig i at det vil kunne bidra til økt bevissthet, synliggjøring og ansvarliggjøring.

Barneombudet støtter også forslag om at det i opplæringsloven og privatskoleloven tas inn et krav i lovteksten om dokumentasjon dersom et ansvarsnivå har rapportert oppover at det ikke har mulighet til å følge opp lovverket innenfor de rammer som står til rådighet.

2. Barneombudet foreslår at det stilles krav om samtykke fra eleven dersom det skal fattes vedtak uten sakkyndig vurdering.

Barneombudet mener at fylkeskommunenes språkkartlegging burde være tilstrekkelig til å fatte vedtak om å gi ekstra år i videregående opplæring. Ombudet ser poenget med at Fylkeskommunene bør kjenne elevene behov best, og at en vil frigjøre ressurser hos PPT dersom krav til sakkyndig vurdering fjernes. Det burde gi rom for effektivisering.

Det er imidlertid vår erfaring at skoleeier er tilbøyelig til å la økonomiske prioriteringer gå foran elevens beste. Utvidet tid gir økte utgifter for fylkeskommunene. Elever som ikke går i innføringsklasser, men som likevel kan ha språkutfordringer og behov for lenger tid i videregående opplæring, kan trenge en sakkyndig vurdering i de tilfeller der Fylkeskommunene avslår retten.

Barneombudet foreslår derfor at forslaget om å fjerne krav til sakkyndig vurdering for elever med rett til særskilt språkopplæring knyttes opp mot elevens samtykke. Vi minner om at elever har rett til deltagelse, retten til å bli hørt og retten til selvbestemmelse i skolespørsmål fra fylte 15 år - bestemmelser som alle er viktige rettsikkerhetsgarantier. Et krav om samtykke vil i størst grad ivareta disse verdier, hvilket tilsier at kravet om sakkyndig vurdering ikke bør fjernes i sin helhet.

3. Barneombudet støtter forslag om å lovfeste fylkeskommunens ansvar for grunnskoleopplæring i fengsel.
4. Barneombudet er enig i at Utdanningsdirektoratets behandling av personopplysninger er et forhold som bør forankres i lovteksten. Barneombudet fremhever behovet for en reservasjonsrett. Ut over det må vi overlate til Datatilsynet å vurdere om elevenes personvern blir tilstrekkelig ivarettatt.
5. Barneombudet har ingen merknader til at det rettslige grunnlaget for Fylkeskommunenes behandling av personopplysninger i forbindelse med inntak og formidling av lærlingplasser, presiseres. Barneombudet merker seg at Datatilsynet i vedtak har gitt to pålegg, hhv om samtykke og om at inntakssystemet ikke har et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag. Barneombudet må overlate spørsmål om personvern til Datatilsynet.
6. Barneombudet støtter forslag om politiattest ved tilsetting i folkehøyskoler.

Vennlig hilsen

Anne Lindboe
barneombud

Janicke Sæther Olsen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.